Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 68 TRURSDAY, APRIL 9 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 -ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 9-го КВІТНЯ 1998 р. Ч. 68 РІК CV

Рух проголосив себе єдиним оборонцем державности у ВР

Київ. — Народний Рух України назвав себе єдиною силою у новому парляменті, яка захищатиме національну ідею і державність України, повідомила УНІАР.

„Віднині лише Рух репрезентуватиме у Верховній Раді національні демократичні сили. Віднині рухівці єдині в парляменті носії й захисники національної ідеї, оборонці державности", — сказано у зверненні Руху до громадян України з приводу виборів, які відбулися 29-го березня.

„Завершилась жорстока й виснажлива передвиборча боротьба. Це були змагання за право визначати напрям розвитку держави, місце України у світі, наше сьогоднішнє буття і наше майбутнє. Адже якою буде влада, такою буде і держава", — пишуть автори звернення.

Рух також висловив жаль з приводу успіху лівих сил. „Новообраний парлямент більш як на третину складатиметься з представників лівих сил. Кинуті напризволяще нинішньою владою, позбавлені засобів до існування, чимало виборців, особливо на сході й півдні, проголосували за комуністів, — сказано у зверненні. — Нам дуже шкода цих людей. Скоро вони переконаються, яку помилку зробили і до яких тяжких наслідків приведе прихід у парлямент численної групи демагогів. Компартійці знову перетворюватимуть Верховну Раду на політичний цирк".

ЦВК зволікає з оприлюдненням результатів виборів

Київ. — 6-го квітня голова Центральної виборчої комісії Михайло Рябець заперечив припущення засобів масової інформації про те, що причиною затримки остаточних результатів виборів є маніпуляція з даними для того, щоб їх зфальшувати, повідомила УНІАР.

М. Рябець сказав журналістам, що „існує технічна проблема, і затримка не пов'язана з фальшуванням". Він зазначив, що комісія чекає надходження повідомлень з 223 округи тобто з-за кордону, „від численних дільничих виборчих комісій, розташованих на різних континентах". За його словами ці повідомлення „надходять дипломатичною поштою, і вже відомо, що участь у голосуванні за кордонами України взяло біля 6,000 наших співвітчизників". М. Рябець сказав, що великих сенсацій від оприлюднення остаточних результатів чекати не випадає, бо суттєвих змін не буде.

Голова ЦВК підкресив, що попри числені повідомлення преси щодо претензій партій про „вкрадені голоси", офіційно до ЦВК звернулася лише Християнсько-Демократична Партія. Після перевірки голові партії Журавському надано відповідь про безпідставність скарги. Однак проблеми існують. Наприклад, одна з дільничих комісій на Хмельниччині вже втретє ухвалює рішення. Вісім членів ЦВК виїхали до різних областей для перевірок і надання консультацій. До Дніпропетровської області, звідки надійшло чимало сигналів про суттєві порушення, виїхав заступник голови ЦВК Микола Де м'яненко.

Американські вчені дослідили Туринську плащаницю

Австін, Тексас. — Вчені з Центру передових технологій в питаннях ДНК Тексаського університету здійснили дослідження Туринської плащаниці, офіційно підтвердивши певність християн усього світу, що у це полотно було загорнуте тіло Ісуса Христа після того, як Його здійняли з хреста.

У своїй книжці „Кров і плащаниця" біолог Ян Вілсон повідомляє, як американським експертам у висліді застосування наймодерніших наукових технологій, вдалося виявити сліди ДНК (дезоксирибонуклеїнової кислоти, яка містить у собі біологічний код-програму людського організму). „На жаль, це справді лише сліди і їх неможливо використати для дальших досліджень", — сказав у розмові з журналістами мікробіолог з Тексаського університету професор Леонсіо Газра-Вальдез.— Однак для нас тих слідів вистачило, щоб ми могли ствердити про знайдення на плащаниці людської крови і що то кров чоловіка".

Результати досліджання американських вчених тим більш важливі, що вони вносять важливі корективи у висновки, до яких прийшли італійські мікробіологи, досліджуючи Туринську плащаницю в 1988 році. Їхні експерименти базувалися на вуглецевий аналізі реліквії, і ця аналіза показала, нібито вік плащаниці — лише 1,300 років. Американські вчені арґументовано спростували італійські результати. Річ у тім, що вуглеводна аналіза у цьому випадку була даремною, оскільки поверхня плащаниці вкрита бактеріями і щільним грибковим наростом. 1,300 років — то якраз вік грибка, що вкриває плащаницю, а не вік самого полотна.

„Вік самої плащаниці відноситься до першого

(Закінчення на стор. 3)

Уряд обмежує імпорт вогнепальної зброї

Вашінґтон. — Офіційні чинники Білого Дому в неділю, 5-го квітня, заявили, що Уряд президента Билла Клінтона плянує у кількох наступних днях оголосити додаткову заборону ввезення 58 родів вогнепальної зброї в межі країни, що повинно б зупинити доставу понад мільйон штук високопотужної зброї до ЗСА.

Цей крок зроблено в наслідок чотиримісячної перевірки аплікацій дозволу на ввезення закордонної вогнепальної зброї. На підставі цих аплікацій з'ясовано, що багато родів зброї, на ввезення котрої подано аплікації, не покриваються з вимогами американських законів, що дозволяють на ввезення закордонної вогнепальної зброї, виключно для спорту. Бюро алькоголю, тютюну та вогнепальної зброї, котре є частиною Департаменту скарбу, провело цю перевірку та визнало, що 58 родів зброї, на котрі подано прохання про дозвіл ввезення, не можна визнати спортовою і тому їх не буде дозволенно ввозити у межі країни, згідно з законом контролювання зброї з 1968 року.

Хоч згадана перевірка тривала вже чотири місяці, а оголошення про її висліди було заздалегідь заплановано, то президент Б. Клінтон хотів підкреслити ці заходи Уряду, зокрема після трагедії у Джовнсборо, Аркенсо, його родинного стейту. Крім того, довідавшись про згадане вбивство четверо дітей та учительки, під час своїх офіційних відвідин Африки, президент Б. Клінтон був дуже потрясений тією вісткою та виришив після повороту домів це питання відповідно наголосити.

Проти цих плянів Білого Дому негайно виступили Крайова асоціяція рушниць і угрупування торгівців імпортованої зброї, кажучи, що це є чергове намагання Президента обмежити права власників вогнепальної зброї.

„Чисті руки" пов'язують багато виборчих порушень з корупцією

Київ (УНІАР). — Керівництво фонду громадської протидії корупції „Чисті руки" провело зустріч із журналістами на тему „Політична корупція і вибори".

За словами голови фонду Володимира Головача, „при вирішенні питання про владу у виборах 29-го березня політична корупція виявила себе яскраво, відверто і ганебно".

Як приклад, народний депутат Юрій Оробець навів одночасне кандидування голови Київської міської державної адміністрації Олександра Омельченка на пост міського голови і депутата Міської Ради. За словами Ю. Оробця, О. Омельченко свідомо пішов на порушення закону, і він має відповісти за це.

Ю. Оробець відзначив й інші порушення. Зокрема, поява за два дні до виборів величезної кількости рекламових буклетів, що агітували за О. Омельченка, які розповсюджувались через торговельні та автопідприємства, підпорядковані міській державній адміністрації, в той час як прокуратура сконфіскувала труковану агітаційну продукцію інших кандидатів на пост посадника.

Під час проведення виборів фонд зафіксував велику кількість порушень, первавжна більшість яких відбулась під час підрахунку голосів. „Спостерігачі фактично не були допущені до спостережень за підрахунком голосів", — заявив Ю. Оробець. Він повідомив журналістів, що на дільницях було встановлено огорожі на відстані 5-6 метрів від столів, де підраховувались голоси, що давало змогу здійснювати фальсифікації. За його словами, на Троєщині під час підрахунку голосів один з кандидатів в депутати Київської ради Ігор Шевченко прорвався через загорожу, вихопив пачку з бальотами на користь свого конкурента і знайшов там чотири бальоти зі своїми голосами. „І такі порушення неподинокі", — сказав Ю. Оробець.

Були й фальсифікації протоколів. Зокрема, в 46-му мажоритарному окрузі в дійсному протоколі зазначалось, що не підтримали жодного з кандидатів 150 осіб, а у зфальшованому їх стало на 100 менше.

Спеціяльна слідча комісія Верховної Ради щодо догляду за виборами вже передала більшість фактів порушень на розгляд прокуратури та до Центральної виборчої комісії.

Уряд намагається компенсувати родини загиблих шахтарів

Донецьке. — 6-го квітня прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко сказав, що після катастрофи на шахті ім. Скачинського Уряд вже перерахував 27 млн. гривень для вугільної промисловости, а родини 63 загиблих шахтарів одержать повністю як компенсацію, так і матеріяльну допомогу. За його словами, у кожному конкретному випадку буде також вирішено питання з виділенням житла родинам загиблих.

Тим часом, за повідомленням українського радіо, Федерація Профспілок і Фонд соціяльного забезпечення України перерахували 50,000 гривень для надання допомоги родинам потерпілих гірників.

Через високу загазованість у тій дільниці, де стався вибух, остаточні висновки щодо причин катастрофи зробити неможливо. Проте на думку міністра вугільної промисловости Станіслава Янька, за попередніми даними вважається, що вибух спричинило якесь гідродинамічне явище. Він не навів конкретнішої інформації.

Вибори в консуляті в Чикаґо пройшли добре

Чикаґо (А. Гороховський). — У відповідності до закону України про вибори народних депутатів, тут в генеральному консуляті України була створена виборча дільниця ч. 161 в одномандатній Київській виборчій окрузі ч. 223 та в багатомандатній загальнодержавній окрузі.

О 7-ій год. ранку голова виборчої дільниці консул Юрій Лазарєв оголосив про початок голосування і запросив виборців виконати свій громадський обов'язок. Одним з перших одержав бальоти мешканець Чикаґо Василь Івасюк. Він ознайомився із списком кандидатів, потім зайшов до кабіни для таємного голосування, де вирішив за кого віддасть свій голос. Опускаючи бальоти до скриньки, він сказав: „„Слава Україні!"

Потім членам комісії пред'явили свої пашпорти працівники дипломатичної установи та їх родини. Бальоти одержує генеральний консул Віктор Кирик та його дружина Світлана, водій автомашини консуляту Олександер Зонь.

Про те, як пройшли вибори розповідає голова виборчої комісії Ю. Лазарєв:

— Наше консульство обслуговує 10 стейтів, в яких проживають громадяни України, що приїхали до Америки на постій-

(Закінчення на стор. 3)

„Російськомовне населення" є некоректним поняттям

Київ (УНІАР). — Термін „російськомовне населення" для умов України є некоректним і непридатним, зробили 3-го квітня висновок учасники „круглого стола" на тему „Проблема визначення терміну 'російськомовне населення' в Україні". Зустріч влаштовали Державний комітет у справах національностей і міграції, Товариство „Просвіта", Київський Державний Лінгвістичний Університет.

Висновки учасників дебат обгрунтовувалося тим, що більша частина громадян України поділяється на дві основні групи: ті, що можуть користуватися українською мовою пасивно (читати і писати) і ті, що українською мовою можуть користуватися у всіх видах.

За даними на грудень 1997 року, вцілому по Україні 26 відс. українців (ті, що самі себе ними вважають) користуються російською мовою, на сході таких 45 відс. Україномовних же українців нараховується в країні 43 відс., на сході таких 4 відс.

Коментуючи ці та інші дані Міжнародного інституту соціології, його директор Валерій Хмелько зазначив, що мовні відмінності пов'язані і з іншими аспектами — з політичними та релігійними переконаннями. Наприклад, серед україномовних українців атеїстів 19 відс., а серед російськомовних українців — 42 відс. Співробітник Інституту народознавства Роман Кісь, називаючи цю катеґорію населення етнічними маргіналами, зазначив, що саме вони завжди були соціяльною базою для большевизму. І таких маргіналів з „розмитою національною свідомістю", що знаходяться на межі двох культур, в Україні понад 10 мільйонів, переважно в містах.

Українська фльота проведе збір-похід кораблів

Київ. — З 14-го до 21-го квітня в центральній частині Чорного моря проводитиметься збір-похід кораблів Військово-морських сил України.

В зборі-поході візьме участь 17 кораблів та суден, морська авіяція і морська піхота. Керуватиме походом заступник міністра оборони, командувач ВМС України контр-адмірал Михайло Єжель.

Збір-похід передбачає складання курсових задач кораблями і частинами морської піхоти, виконання ракетних, зенітно-ракетних і артилерійських стрільб. Також відбудеться відпрацювання взаємодії штабів з'єднань, удосконалення морських, польових та повітряних навичок, організації боротьби за живучість кораблів тощо.

Згідно з попереднім домовленням між ВМС України та Чорноморською фльотою Росії, яка в цей же час проводить свій збір-похід, заплановано спільно випрацювати певні заходи бойової підготови. Зокрема щодо налагодження взаємодії між пошуково-рятувальними службами обох фльот при наданні допомоги на морі, спільних дій частин та підрозділів морської піхоти ВМС України і ЧФ РФ під час навчальних заходів.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ЕС ВІРИТЬ У РОЗВИТОК ВІДНОСИН З УКРАЇНОЮ

КИЇВ.— На запитання брюссельського кореспондента ДІНАУ, як реагує Комісія Европейського союзу на результати парляментарних виборів в Україні, представник Европейської комісії Люїз Вісліндер Лян заявила: "Ми сподіваємося, що Україна продовжить курс на демократизацію суспільства і дальше здійснення ринкових реформ в економіці". За її словами, Европейський союз залишається "найзначнішим фінансовим донором для України, отож відносини між Україною та Европейським союзом приречені на позитивний розвиток".

О. МОРОЗ ЗУСТРІВСЯ З Л. КАДЕНЮКОМ

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз зустрівся з першим космонавтом незалежної України генерал-майором Леонідом Каденюком. У зустрічі також взяли участь керівник апарату ВР України Леонід Горьовий і перший помічник керівника секретаріяту голови ВР України народний депутат нового скликання Іван Мусієнко, а також заступник генерального директора Національної космічної агенції України Едуард Кузнєцов. На початку зустрічі Леонід Каденюк вручив голові ВР України фотомонтаж, присвячений польотові першого українського космонавта. На зустрічі обговорено перспективи використання стартових космічних комплексів, що виробляються в Україні, дальшу участь українців у польотах на американських космічних кораблях. Е. Кузнєцов повідомив, що зараз розпочалося будівництво українського сателіта зв'язку але для того, щоб його політ відбувся у запляновний час (у січні 1999 року), необхідно додаткове фінансування. Він попросив у голови ВР України сприяння в отриманні близько 100 млн. дол. від Европейського банку реконструкції і розвитку. Також учасники зустрічі заторкнули питання щодо участи України у спільному російсько-американсько-норвезько-українському космічному проєкті "Морський старт".

УРЯД ШУКАЄ ШЛЯХІВ НАПОВНЕННЯ БЮДЖЕТУ

КИЇВ. — Кабінет Міністрів України на черговому засіданні обговорив стан надходжень до бюджету з податків та інших обов'язкових платежів, а також питання наповнення доходової частини державного бюджету за рахунок надходжень від зовнішньо-економічної діяльности. На пропозицію Міністерства Освіти України передбачається обговорити питання реформування професійно-технічної освіти та невідкладні заходи з погашення заборгованости із заробітної платні, пенсій, стипендій та інших соціяльних виплат у 1998 році.

ОТРИМУЮТЬ ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ЧИСЛА

КИЇВ. — До 15-го квітня Державна податкова адміністрація України (ДПАУ) продовжила термін подання суб'єктами підприємницької діяльности — фізичними особами і юридичними особами усіх форм власности довідки за формою номер 8-ДР "Про суми виплачених доходів і утриманих з них податків та інших обов'язкових платежів фізичних осіб". Обов'язковість подання довідки розповсюджується на тих, хто вже має ідентифікаційний номер. Тим, що працюють на підприємствах, але ще його не мають, продовжено термін отримання номера ще на один місяць. Про це повідомила на пресконференції в ДПАУ начальник Головного управління Державного реєстру фізичних осіб Зоя Грицюк. Довідки повинні подаватись щокварталльно незалежно від того, отримували громадяни дохід за звітний період чи ні, як за постійним місцем роботи, так і за сумісництвом. Невчасне подання довідки надає право податковим органам карати юридичних осіб і підприємців, які мають найманих працівників, у розмірі трьох неоподаткованих мінімумів (на сьогодні він становить 17 гривень). За словами Зої Грицюк, до Державного реєстру ще не занесено інформацію про військовослужбовців, інших силових структур, про ув'язнених. Загалом надання фізичним особам ідентифікаційних номерів завершується. Податкові органи приступають до вивчення інформації щодо отримання фізичними особами доходів і сплачених ними податків. Як повідомила Зоя Грицюк, 17.4 млн. фізичних осіб вже отримали ідентифікаційні номери, з них 12.3 млн. працюючі, 2.4 млн. пенсіонери та студенти, 1.3 млн. підприємці.

ПРИПИНЯЄТЬСЯ ПРИВАТИЗАЦІЯ ЕНЕРҐОКОМПАНІЙ

КИЇВ. — Олександр Бондар, якого Президент України Леонід Кучма щойно призначив виконуючим обов'язки голови Фонду Державного Майна України, 2-го квітня отримав перше доручення від прем'єр-міністра. Йому доручено зупинити приватизацію обласних енергокомпаній, бо їх, за словами Валерія Пустовойтенка, "віддають за безцінь".

У СВІТІ

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ ПАЛЕСТИНСЬКОЇ самоуправи минулого понеділка, 6-го квітня, ствердили, що вбивство минулого тижня відомого виробника бомб на західньому березі ріки Йордан було спричинене внутрішніми порахунками в Гамасі, а не Ізраїлем. Однаке Ґамас це вияснення Палестинської самоуправи відкинув як брехню та поновив свої погрози помсти супроти Ізраїля, хоч Ізраїль від самого початку постійно заперечував будь-яку свою причетність до того вбивства. Речник Гамасу підкреслив, що їхнє початкове слідство виказало, що Ізраїль був заангажований у тому вбивстві. Власті безпеки Палестинської самоуправи повідомили, що затримали п'ятьох членів войовничого угрупування Гамас, яких підозрівають у вбивстві Мухйддіна аль Шаріфа, але головний виконавець ще на волі. М. Шаріфа знайдено мертвим біля вантажного авта, котре вибухло в неділю, 29-го березня, у місті Рамаллаг, що знаходиться під керівництвом Палестинської самоуправи.

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНҐТОНІ, В ПОНЕДІЛОК, 6-го квітня, Федеріко Пеня, секретар Департаменту енергетики, заявив перед репортерами засобів масової інформації, що на своєму становищі залишається тільки до червня. Причиною своєї резиґнації він назвав завеликі обов'язки, котрі неґативно відбиваються на його родині. Ф. Пеня, котрому тепер 51 рік, у першій каденції президента Билла Клінтона був секретарем Департаменту транспорту. Він свідомий, що його департамент має зробити цілий ряд важливих рішень, він намагатиметься полагодити їх ще перед своїм відходом. Серед них: знайти новий спосіб виробництва тритію, радіоактивного і швидкопсувного компонента ядерних бомб, збудувати фабрику, котра перетворювала б надвишку бомбового плютонію в паливо для реакторів цивільного вжитку, відкрити підземну фабрику знешкодження відпадків плютонію недалеко місцевости Карлсбад в Ню Мексико та знайти спосіб зберігання відпадків з цивільних реакторів у горах Юкка в Неваді.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.
UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.
Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Головний редактор: Зенон Снилик
Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Подвижник національної і релігійної єдности

У п'ятницю, 10-го квітня, сповнюється 100 років від дня народження Первоієрарха Української Автокефальної Православної Церкви у ЗСА, Патріярха Київського і всієї України Мстислава.

По святій українській землі з Божої ласки ступали ноги багатьох світочів нашого народу. Були серед них титани духової праці, несхитні слуги Церкви, мудрі носії Христового світла, сильні особистості, здатні на самозречення заради перемоги вищої людської природи над нижчою. Треба просити Бога, щоб Він не переставав присилати в Україну навчителів самопізнання і самовдосконалення, адже ж кожна людина має в собі те найгшибше внутрішнє „я", яке тільки в Бозі може знайти остаточні відповіді на кардинальні питання туземного буття і пробудитися до вічности.

Але давно вже було помічено, й то в усіх релігіях, що те „я" дає зі себе найбільше світла і тепла, коли тісно пов'язане з „ми" — з життям громади, суспільства. Тяжко бути святим навіть у чотирьох стінах монастирської келії, але тисячократ тяжче зберегти ясний і високий дух у щоденній діяльності серед людей.

Коли ми з гордістю стверджуємо, що Українські Церкви, як Греко-Католицька, так і незалежна від Москви Православна, завжди були опорою і втіхою для свого народу у туземних стражданнях, то перед нашим зором постають богообрані церковні діячі трагічного XX сторіччя, які свою святість заслужили не подвигом монастирського усамітнення, а вірним служінням рідному народові.

У низці дорогих нам імен-світильників свідома українська людина знаходить також ім'я Патріярха Мстислава. Унікальним був його шлях до Церкви — почався бо він з активної участи у національно-визвольній боротьбі українського народу після повалення російської імперії у 1917 році. Хорунжий армії УНР, племінник Головного Отамана Симона Петлюри, Степан Скрипник від юних літ і назавджи обрав долю безкомпромісового українського патріота. Після поразки УНР він стає одним з лідерів українства на Волині, послом до Варшавського сойму. А коли вибухла Друга світова війна і життєве море завирувало кривавими хвилями, коли українська земля попливла під ногами заскочених зненацька людей, що опинилися між червоним і брунатним фашизмами, Степан Скрипник віддає своє життя Українській Церкві: у 1942 році його хіротонізовано на Єпископа Переяславського. Так збіглося, що разом з цим духовим злетом його чекали тяжкі випробування — смерть дружини від німецької бомби і багатомісячний арешт ґестапо.

Після війни — єпископська служба Церкві поза Україною: в Німеччині, Канаді, відтак у ЗСА. На повоєнну чужину, яка зібрала сотні тисяч наших земляків з усіх українських країв, він приніс могутній дух соборництва — той дух, без якого немислиме дієве українство ні в політичному, ні в релігійному сенсі.Заснувавши православний релігійно-культурний осередок у Бавнд Бруку — церкву-пам'ятник, семінарію, музей, бібліотеку, цвинтар, що став Пантеоном української діяспори, друкарню, з якої вийшли у світ десятки цінних українських книжок, — Архиєпископ Мстислав відчинив його двері і перед українськими греко-католиками. Він також сміло заініціював спільні молитви православних і греко-католиків. Прийшовши у Христову Церкву від боротьби за волю України, він виразніше бачив перед собою Єдиного Христа і глибше розумів потребу національно-релігійної єдности народу, ніж багато хто з церковників, які позакінчували вищі богословські школи. В цьому національно-релігійному соборництві він був дійсним братом во Христі Митрополита Андрея Шептицького та Патріярха Йосифа Сліпого. Невипадково на другий день після прибуття до Ватикану звільненого з совєтської тюрми Йосифа Сліпого Мстислав їде до Риму, щоб першим обняти Ісповідника віри. Архиєпископ Мстислав брав також участь у перевезенні мощів Партріярха Сліпого з Риму до Львова і перепохованні їх у крипті собору св. Юра.

За цей істинно християнський вияв єдности Бог продовжив йому літа, дозволивши пережити радість постання незалежної України. На Всеукраїнському Православному Соборі в червні 1990 року його обирають Патріярхом Української Православної Церкви.

Все його життя було прикладом-заохоченням для усіх нас, українських християн, і яскравим доказом, що дорогу до Бога треба поєднувати з дорогою служіння рідному народові. Тим умінням поєднати обов'язки перед землею і перед небом він заслужив і на небо, і на вічну пам'ять в українській землі.

Микола Світуха

ВИБОРИ: ПЕРЕМОЖЦІ І ПЕРЕМОЖЕНІ

Які суб'єктивні мотиви не впливали б на рішення 26 мільйонів виборців України у виборі депутатів Верховної Ради, та щодо багатопартійности з чітко окресленим лівим, центристським і правим крилом сьогодні вже немає сумнівів. У новому парляменті України 173 (38 відс.) із 450 депутатських мандатів будуть контролювати три ліві партії, 163 (37 відс.) — група центристських і націонал-демократичних партій, а 114 (25 відс.) належатиме позапартійним депутатам, частина з яких, мабуть, підтримуватиме різні політичні партії. Головними грачами політичного спектру України виступатимуть, крім комуністів, (123 мандати), бльок СПУ-СелПУ (34 мандати), Народний Рух (46), НДП (28), Громада (23), Партія Зелених (19), соціял-демократи (о) (17), Прогресивна СПУ (16). Ряд нечисельних партійних групок доповнюватимуть центристські або праві партійні репрезентації.

Вибори віддзеркалили політичну і соціяльну дійсність

Хоч результати виборів не виправдали первісних сподівань, все ж їх слід трактувати як відображення дійсного розкладу політичних симпатій у суспільстві. Ліві здобули дещо більшу, ніж прогнозувалося, кількість голосів завдяки рішенню виборців висловити свою незгоду з дотеперішньою політикою влади, яка втратила довір'я більшости електорату. Невдоволення виборців економічною ситуацією яскраво ілюструє факт що, поперше, із 250 депутатів Верховної Ради попереднього скликання, які були кандидатами, всього 90 було перевибрано. Це означає суттєво інший персональний склад нового парляменту, а тим самим його ставлення до різних проблем.

„Партія влади" не має чим похвалитися

Подруге, факт, що НДП як „партію влади" підтримало всього 5 відс. виборців, говорить ясно, що виборча стратеґія Президента і його прем'єр-міністра, яка була сперта на сподіваннях про впливи НДП через мережу урядових структур і на сприяння реґіональних органів влади і засобів масової інформації — така стратегія була зле продуманою і себе не виправдала. Як прем'єр-міністер і член НДП, Валерій Пустовойтенко не зумів переконати виборців ані у правильності заходів Уряду, ані в здібності його партії вивести країну з економічної кризи. В демократичних країнах Заходу прем'єр-міністер, якого партія здобула заледве 5 відс. голосів, негайно зрезиґнував би.

Розпорошеність центристських партій сприяла перемозі лівих сил

Розпорошеність центристських партій, відсутність правильної організації їхніх виборчих кампаній, підсилена політичними амбіціями їхніх провідників, допомогла консолідувати традиційні позиції комуністів і соціялістів у східних і південних областях України. Прикладом є „Громада" колишнього прем'єр-міністра Павла Лазаренка, яка виставила аж 183 кандидати на партійному списку, але зуміла подолати чотиривідсотковий бар'єр лише у трьох областях і вибрала лише сім депутатів, з них п'ятьох у Дніпропетровській області. Опоненти партії поставили відразу під сумнів результати виборів на території области, де головою Обласної ради є сам Павло Лазаренко, якого нібито підтримало 81.3 відс. виборців.

Рух міг мати ще кращий успіх

Хоч Рух виставив 184 кандидати в одномандатних округах, лише 11 з них заслужили на довір'я. І лише завдяки широкій підтримці майже 2.5 мільйона виборців, які віддали за Рух 9.4 відс. всіх голосів, рухівці вибороли право на 46 мандатів у новому парляменті. Немає сумніву, що протистояння кандидатів демократичного спрямування в поодиноких виборчих округах відіграло неґативну ролю, збільшуючи виборчі шанси лівих, а в інших округах забезпечуючи можливість вибору позапартійних кандидатів.

Українські республіканці можуть опинитися поза політичним процесом

Не пощастило і партіям правого бльоку „Національний Фронт" в складі КУН, УРП і УКРП, яким за партійним списком вдалося зібрати всього 2.7 відс. голосів, а в мажоритарних округах вибрати всього трьох депутатів від КУН і двох від колись провідної Республіканської Партії. На жаль, ані почесний голова УРП Левко Лук'яненко, ані голова УРП Богдан Ярошинський, ані голова Консервативної УРП Степан Хмара тим разом у Верховну Раду не пройшли. Такий наявний вислід внутрішніх партійних розколів і оманливих виборчих прогноз може взагалі перерішити майбутню долю УРП як суб'єкта політичного процесу.

Виборці не визнали ні реформаторів, ні демократів, ні лібералів

Недавно заснована партія „Реформи і Порядок" також зуміла зібрати не більше, як 3.13 відс. голосів і вибрала лише трьох депутатів включно з Віктором Пинзеником. Але таким кандидатам партії, як ген. Анатолій Лопата і колишній депутат Сергій Соболев у виборах не пощастило. Подібно, Віталій Журавський, голова Християнсько-Демократичної Партії, і його партнер Валерій Бабич були вибрані, хоч їхня партія не виявила серйозних шансів подолати чотиривідсотковий бар'єр. Поразка у виборах Демократичної Партії означає, що такі відомі кандидати, як Володимир Яворівський, заст. прем'єр-міністра Сергій Тигипко і колишній міністер оборони ген. Віталій Радецький втратили свої депутатські мандати. Програв також відомий русофіл Володимир Гриньов, якого виборчий бльок „СЛОн" намагався об'єднати коаліцію „Нова Україна" з частиною лібералів, але здобув всього 0.9 відс. голосів.

Комуністи хотіли більшого

Все ж вартий уваги і той факт, що у Донецькій області, де в 1994 році комуністи захопили більш як 50 відс. мандатів, тим разом вони здобули лише сім із 23 виборчих округ. Не мав там успіху ні бльок соціялістів і СелПУ, ні НДП, тобто ті партії, які в свідомості виборців асоціювалися з дотеперішньою владою. Подібно, комуністи не мали популярности у виборах на обласному чи не міському рівні. В 28 містах Донецької области комуністам вдалося очолити лише три міські управи.

До кого пристануть незалежні?

Покищо дуже мало відомо про те, наскільки солідарно виступатиме в парляменті і які позиції займатиме чисельна група позапартійних депутатів, серед якої велика більшість молодших віком професіоналістів і підприємців. Деякі з них вже незабаром визначать свої політичні симпатії, коли прийде до вибору нового голови Верховної Ради, його заступників і голів різних комісій. Все ж можна прогнозувати, що переважна більшість керуватиметься не ідеологічними мотивами, але бажанням вивести економіку із завороженого кола нездійснених реформ.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Джордж Бакбі*

Одеська фільгармонія в Каліфорнії

Одеська фільгармонічна оркестра відіграла зворушуючий концерт в авдиторії Атертон в Стактоні в суботу, 14-го березня ц. р. День перед тим відбувся концерт тієї ж оркестри в Сан Франсіско в Дейвіс Голл і день після того в Сакраменто.

Одеська фільгармонічна оркестра — це велика оркестра, яка має великий відділ смичкових інструментів з майстерними виконавцями і такими ж досвідченими музикантами в інших відділах. Разом вони винагородили слухачів цікавою програмою творів Райнгольда Ґлієра, Юрія Олійника та Сергія Рахманінова.

Оркестрою дириґує Гобарт Ерл — американець, який народився в Венесуелі. Ця сполука являє собою чи не найкращу можливість політично співпрацювати Америці з Україною і в той же час насолоджувати слухачів музичною культурою на найвищому рівні.

Дириґент Ерл почав свою співпрацю з цією оркестрою як гість, запрошений дириґувати нею в 1991 році і вже в 1992 році став її сталим музичним керівником. Разом вони відбули музичне турне по цілому світі, включаючи більшість европейських держав, Австралію, Канаду і Америку. За його заслуги для України він був нагороджений званням заслуженого артиста України. Під його проводом оркестра здобула високе признання від критиків у всіх державах, де б вони не виступали.

Слов'янські оркестри завжди захоплювали західніх слухачів їхнім своєрідним звучанням. Його легше почути, ніж описати словами. Отже, слов'янський звук смичкових інструментів є часто глибший, ніж звук, який ми чуємо у західніх країнах, а також часом тепліший, з ніжним, майже задимленим забарвленням. Мідяні і дуті відділи здаються більш лагідними, немов у віддалі. Вальторни типічно вирізняються своїм „вібрато". В Одеській фільгармонії це вібрато не було помітним, в порівнянні з іншими слов'янськими оркестрами. На загал, їхній звук був інакший, огортаючий, теплий, повний і сердечний.

Програма в Стактоні не включала 2-ї симфонії Гансона, яку оркестра виконувала в Сан Франсіско і в Сакраменто, отже підхід до музики був дещо відмінний. „Танок запорожців", „Безмежні степи" і „Гопак" з балету „Тарас Бульба" Ґлієра, хоч не уважаються його найкращими творами, показалися повні мелодій і різнобарвних відтінків з чітким виконанням, ритмічним поривом і з бездоганним форте.

Після Ґлієра відіграно прем'єра Концерту ч. 4 „Трипільського" для бандури з оркестрою композитора Юрія Олійника, який живе в Сакраменто, Каліф.

Ю. Олійник народився в Україні. Він прибув до Америки в 1950 році після втечі від російсько-совєтської армії через Австрію і Німеччину. Він закінчив музичні студії в Клівлендському музичному інституті і в Кейс вестерн різерв університеті і тепер викладає музику в Американ ривер коледжі в Сакраменто.

Солісткою на бандурі була Оля Герасименко-Олійник, дружина композитора, яка також народилася в Україні. Вона закінчила музичні студії в Консерваторії ім. Лисенка у Львові і в Консерваторії ім. Чайковського у Києві. Концертова бандура, на якій вона грає, це інструмент запроєктований і ручно зроблений її батьком Василем Герасименком, професором бандури у Львівському Вищому Музичному Інституті (перейменована консерваторія). Ця бандура має 65 струн. Звук бандури — ніжний і може легко бути покритий оркестрою. Оркестрація композитора, одначе, це передбачила і дириґент також відповідно пристосував оркестру, так що відповідний баланс був осягнений. Сама музика є традиційна, написана в тональних гармонічних сполуках з додатком старовинної модальности. Одна мелодія швидко чергується з іншими мелодійними елементами під час тричастинного твору, який зразу припав публіці до вподоби. Оля Олійник — це справжній віртуоз на цьому інструменті, якого ми хотіли б з приємністю частіше почути!

Після перерви програму завершила Симфонія ч. 2 С. Рахманінова в мі мінор, оп. 27 (1907 р.). Ця композиція, яку часто виконують великі світові оркестри (як наприклад, Філядельфійська оркестра), це „трудний горішок до розлуплення" з декількох причин. Мелодії довгі і вимагають великої концентрації, форма є радше рапсодійною, ніж традиційно симфонічною і ритмічна фактура назагал є незмінною. Одначе, якщо цей твір відіграти з симпатією і вирозумінням, він довго залишається в пам'яті і сягає глибоко в емоції слухача.

Під проводом Гобарта Ерла гарні оркестральні моменти чергувалися один за другим, так що виконання перетворилося в дійсну „музичну подію". Велика заслуга в цьому належиться смичковим інструментам і ритмічній прецизності цілої оркестри. Отже, коли Ґершвин є автентичним в руках Нюйоркської фільгармонічної оркестри, то тут відчувалося, що ми чули дійсно „слов'янського" Рахманінова. Сказати, що слухати цей концерт було приємністю, не вистачає. Було б рівнож цікаво почути слов'янський підхід до симфонії Говарда Генсона, особливо тому, що він був деканом консерваторії, яка тепер є в Стактоні — єдине місто, де його твір пропущено.

Дякуємо Одеській фільгармонічній оркестрі за прекрасний музичний вечір і дириґентові Ерлові за знамениту працю, яку він проводить. Чекаємо на їх поворот в скорому часі.

** Критик Джордж Бакбі — професор музики і в минулому дириґент Симфонічної оркестри в Стактоні, Каліф.*

Ольга Андріїв

Веснянки — гаївки у Львові

По горах, по долинах, у вінку з білосніжних квітів, іде весна. Прекрасна, юна, молода. Вона несе людям світло, радість, щастя.

Жадана пора року завітала несподівано й до Львова. А в місті ще де-не-де чаїлася зима. Та вулицями сивоголового міста вже ходила кароока весна. Увійшла вона в найбільше місто на заході України з вечірньою зіркою-красунею і завітала найперше до Шевченківського гаю. І принесла з собою весняні ранки.

Дерева, кущі, навіть рештки сухої трави між ними заіскрилися росою в синяві весняного ранку — взялися блиском, чекаючи золотого проміння. Причаїлися. А сонце десь забарилось. Може, спить? А може, зачепилось за гострий шпиль Львівської ратуші?

Ні, ось воно! Викотилось на золотій колісниці й бризнуло золотим сяйвом, вітаючи весну. І все живе ніжиться в тих перших проміннях весняного сонця. І здається, що десь там, за будинками, от-от почне розливатися розтоплена вогняна лява... А проміння, подолавши всі перешкоди, ринулось униз, зайнялося райдугою і заграло перлинами веселих чарівних барв.

Весна метушиться, хоче всюди встигнути й розбудити із сумового сну все живе. Найбільше у неї того весняного клопоту в Шевченківському гаю, бож треба їй приготувати Шевченківський гай до народних гулянь — веснянок-гаївок. Адже всі львів'яни чекають того свята весни, а особливо молодь. Вона з такою урочистістю готується до них. І діти теж. Бо є добра нагода кожному показати свої здібності та похизуватись гарним одягом з бабусиної скрині. Так, так, саме з бабусиної скрині, а не крамничним, бо воно найдорожче, рідне...

Шевченківський гай. Це музей української архітектури та побуту. Це минуле нашого народу. Тут ви побачите наше старе село. У будь-яку пору року цей куток прекрасний. Він відділений від міського гамору, людських турбот і метушні. Та особливу красу відчуваєш і бачиш саме весною, коли в повітрі пахне свіжою першою зеленню.

У Шевченківському гаю є величезна колекція старовинних будівель і предметів домашнього вжитку. Вони унаочнюють і зберігають традиційні наші цінності. Їх перевозять із сіл. Ви побачите у кожній хатині колишній її інтер'єр: довгі лави, на стінах — ткані килими, різблені мисники, розмальовані печі, образи з вишитими рушниками, дерев'яні кухлі, коновки. Під самою хатою ростуть білі, червоні, рожеві мальви, а вишневий садок у всій своїй красі і в час цвітіння, і коли хрущі над вишнями гудуть, і як дозрівають вишні. У гаю все справжнє: скирти сіна, кози на узліссі, криниця з прозорою і чистою водою. Навколо вас усе по-весняному свіже, хоч і в кожну пору року має свій чар Шевченківський гай, як і наша Україна. Та найкрасивіший він таки весною, коли, здається, і роси, і птахи, і люди з зорею вітають молодь в національних строях, яка співає і танцює біля ставу. В такі навечір'я Шевченківський гай і на річці, і в лісі, і на галявині — усюди рясніє різнобарвними стрічками, скрізь чується гамір, сміх.

Он дві золотокудрі мавки ласкаво запрошують усіх поласувати українського борщу, вареників, полтавських галушок, кулешу та львівських налисників. А трішки далі дівчата печуть деруни. І крутишся, спішиш, хочеш всюди встигнути і все побачити.

Пахощі кулінарії розносяться по цілому гаю, і людей все більше й більше йде на смачний обід.

Буває, що зима так легко не здається — жбурляє снігом і в березні, проте весна вже владарює — тне вечорами музика, лунає сміх, чути скрізь бадьорий гомін молоді.

Весна перемагає.

Буйно розростаються трави, густішають весняним листом кущі, темнішає листя не деревах. І могутня гущавина стіною обступила галявину, на якій дід Панас розповідає казки про лисичку-сестричку, про вовка-сіромаху, про зайця-бідолаху. Малята слухають із захопленням, забувши про все на світі.

В глибині лісу видніються чорні крислаті стовбури велетнів-дубів. А під ними по стежках-доріжках ходять чорновусі козаки. Це „Варта Лева", яка тримає порядок в гаю.

Ідеш барвистою сільською вулицею. Коло хат, що стоять у садку, цвітуть квіти, а за хатами — велика галявина, на якій росте полин, чебрець, м'ята.

Там ярмарок. Народні умільці не марнують свого часу. Карпатська природа навчила їх творити — підказала їм багато мотивів і тем — неповторні твори народного мистецтва. А воно, народне мистецтво заходу України, має свою красу, бо все має свою красу. У гаю зустрічаються майстри мистецьких виборів із своїми споживачами — глядачами і покупцями. І сходяться люди до гаю, блимають фотоапарати, цокають, скрекочуть кінокамери. Усюди лунає музика, спів. Туристи в захопленні спостерігають сцени з життя села. І Шевченківський гай ніби молодіє. Знову у ньому, як і колись, тяжко зітхають ковальські міхи, палахкотить жаром гончарська піч, вирує гомінкий людський натовп.

А далі, за млином, чути бадьору музику. Це молоді гуцули і гуцулки витанцьовують. Сміх і музика не стихають до пізнього вечора.

Безперервним потоком ідуть гості і туристи до старовинної церкви, яку привезли з гірського села.

Надходить вечір. Сонце поступово сідає в рожевий туман. Гамір стихає, люди розходяться. Обрій починає огортати все чорніша й чорніша темрява, і небо стає схожим на густо розведену у воді синьку. Повіває зимний вітерець, бо це тільки перші подихи весни. Свято пройшло чудово. Весну зустріли як справжню наречену. З хлібом і сіллю, з піснями, танцями, веселими пригодами.

Вечоріє. Замерехтіла вечірня зоря. Тиха весняна ніч спадає на Львів і на Шевченківський гай. Це тільки початок весни в Шевченківському гаю.

За цей нарис авторка, учениця української суботньої школи в Ессендоні, на 12-му конкурсі молодечої творчости одержала 2-гу нагороду в сумі 60 долярів. Конкурс проголосив Літературно-мистецький клюб ім. Василя Симоненка в Мельборні (Австралія).

Загальні збори Клюбу Емеритів в Чикаґо

Після поминальної Служби Божої за покійних членів — голова клюбу Андрій Козяк відкрив уже 23-ті з черги Загальні збори Клюбу Емеритів при катедрі св. Миколая, які відбулися в середу 18-го березня ц. р., молитвою і однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять померлих 9 членів.

Зборами проводила Президія в складі Василь Камінський — предсідник, Ольга Мартинюк — заступниця і Нестор Филипович, як секретар. Після вибору Президії, затвердження порядку нарад і відчитання протоколу приступлено до звітування членів Управи.

У звітовому році відбуто 41 щотижневих сходин в тому 13 святкових. Відслужено 10 Служб Божих в різних наміреннях: за хворих, покійних, за здоров'я. На кожних сходинах члени відмовляють молитви за прискорення беатифікації Митр. Андрея Шептицького.

На кожних сходинах Владика Іннокентій, ЧСВВ, виголошує доповіді на різні релігійні і світські теми. Були також деклямації, гумор і сатира. Річ річно клюб влаштовує для розваги членів „Веселий день", який втішається великою популярністю. Касир подав докладний фінансовий звіт. Клюб виплатив на різні церковні і громадські цілі понад 5,000 дол.

Суспільна опіка проявляла широку діяльність, відвідуючи хворих по домах, шпиталях, а також в старечих і піклувальних домах, старалася про різні пільги в оплатах і допомоги федеральних, стейтових і міських властей. Члени користали безплатно з різних перевірок здоров'я, щеплення проти грипи та лікарських порад. Суспільна опіка організувала також різні прогулки, культурні розваги, з чого скористало багато членів. Суспільна опіка полагоджувала також справу пенсій з Німеччини і Австрії.

Після дискусії і уділення абсолюторії уступаючій Управі вибрано нову Управу в складі: Андрій Козяк — голова, Володимир Щеблььовський, Галя Степанів, Василь Камінський — заступники; Іван Арлинський і Нестор Филипович — секретарі; Михайло Бискош — касир; Степан Василюк — фінансовий секретар; Павло Слободян — зв'язковий з урядовими міськими чинниками; Юліян Малецький, Стефанія Кралька — вільні члени. До Програмової комісії ввійшли Софія Залуцька, Мирослава Баторфальви, Олег Весоловський, Йосиф Богданик, Петро Василів, Стефанія Кочій, Ярослава Іванишин. До Суспільної опіки ввійшли Стефанія Форович, Ольга Мартинюк, Олександра Шиб, Катерина Мацевко; Кухонний відділ — Анастазія Матусяк, Антоніна Бурдяк, Франя Стангрет, Ірина Корпан, Дарія Балух, Марія Василюк, Анастазія Ґера, Оксана Корній, Ева Явна, Господарський відділ — Степан Кухар, Лука Мацевко, Теодор Ґембус. Бібліотекар — Катерина Чайковська. Контрольна комісія: Омелян Плешкевич, Степан Скоробач, Іван Струч, Ніна Камінська.

Під сучасну пору клюб начислює 164 члени, які дуже жертвенні і на кожний заклик спішать зі щедрими датками на різні народні і церковні цілі. Після вичерпання всіх точок порядку нарад предсідник подякував усім присутнім за участь в зборах, побажав новій Управі успіхів у дальшій праці, а голові відспівано Многая літа.

Голова Андрій Козяк подякував президії за ведення Загальних зборів, всім членам і гостям за вибір і довір'я до нього.

Збори закінчено піснею „Де згода в семействі" і молитвою.

Н. Ф.

Чикаґська громада „не забула спом'янути"

Мабуть, на цілій земській кулі, де б'ється українське серце, у передвесняні березневі дні згадується з пошаною і любов'ю Великого Тараса. Він був і буде „поетом і володарем душ та керманичем поколінь", як говорив про нього Іван Франко. Слова Франка з промови на Шевченківському святі у Львові в 1903 році були немов моттом святкувань у честь поета в Чикаго. „Він досі не втратив для нас живої сили, його поезія не пережилася, не вичерпала свого животворного змісту... розгорнімо ж при нинішнім народнім святі... його книгу... й вичитаймо звідтам поради й упімнення великого кобзаря. Уявімо собі, що дух його витає тут, між нами, що уста його можуть проговорити, і обернімося до нього, як діти до батька... послухаймо його слова..." (І. Франко).

Концерт в Чикаго відбувся в неділю, 8-го березня ц. р. в авдиторії української католицької школи св. о. Миколая, а його організатором був місцевий Відділ УККА. В заступстві голови, інж. Ореста Бараника, свято відкрила Іванна Горчинська, вітаючи присутніх, зокрема отців та представників Генерального консуляту України в Чикаго, генерального консула Віктора Кирика і його дружину Світлану.

На самому початку мистецької програми могутньо залунав „Заповіт" (муз. К. Стеценка), що його виконав мішаний хор „Сурма" під диригентурою проф. Романа Андрушка, при акомпаньяменті д-р Катерини Кішки. Хор цей також завершив програму святкувань піснями до слів Шевченка: „Садок вишневий" (муз. А. Гнатишина) і „Реве та стогне" (муз. обр. С. Стельмащука).

Після „Заповіту" зі словами святкового привіту звернувся до присутніх генеральний консул, підкреслюючи, якою великою пошаною втішається Шевченко в Україні і яке дороге ім'я його для кожного українця, де б він не проживав.

Зворушливим був виступ учнів катедральної школи св. о. Миколая, які заповнили першу частину програми. Діти співали й деклямували з подивугідною щирістю, захопленням і ентузіязмом. Все це заслуга учительки Марти Стадник, яка провадить шкільний хор учнів нижчих кляс „Євшан зілля" і яка приготовила дітей до виступу, добираючи гарний репертуар. Пісні й деклямації були до слів Шевченка, але також різних авторів про Шевченка.

На закінчення першої частини о. Ярослав Мендюк виголосив святкове слово, в якому підкреслив, що чим більше вчитуємося у вірші Шевченка, тим більше розуміємо і дивуємось багатогранності його творчости та глибині його філософії. І як неможливо уявити собі Шевченка без України, — сказав доповідач, — так неможливо уявити собі Україну без Шевченка. Його поезія доступна і зрозуміла кожній людині, бо він все своє життя був народним поетом і з народу черпав свою творчу наснагу. Його життєву дорогу освічувала зоря любови до України. Все своє палаюче життєлюбство, всю безмежність свого таланту поклав Шевченко на вівтар тієї любови. Своє слово о. Ярослав закінчив з „Послання": „І забудеться срамотна давняя година. І оживе добра слава, слава України..."

У другій частині виступив соліст-тенор Василь Матвіїв, який при акомпаньяменті д-р К. Кішки відспівав „Ой, три шляхи..." (слова Шевченка, муз. Степового), „Думка" (слова Шевченка, муз. Старкова), а відтак, після точок ансамблю бандуристок і рецитації, заспівав „Лічу в неволі..." (слова Шевченка, муз. Д. Січинського). Спів його публіка нагородила щирими оплесками. Згаданий ансамбль бандуристок ОДУМ, під керівництвом Мотрі Пошиваник заграв кілька народних пісень („Ой, з-за гори кам'яної" і в'язанку: „Сонце низенько...", „Поза гаєм..." і „Ніч яка зоряна..."). Декляматор Віра Лесик з чуттям прочитала вірш Константини Малицької „Тарас Шевченко".

Святкування закінчив, як подано вище, могутній спів хору „Сурма". Національний гимн відспівали всі присутні.

Виконавцям програми подякував від імені Іллінойського відділу УККА інж. Лев Боднар, який був головним організатором чикаґських святкувань на пошану Шевченка.

І. Т. Ґ.

Вибори...

(Закінчення зі стор. 1)

не мешкання, або на тимчасову роботу, чи навчання та лікування. У виборах взяли участь мешканці стейтів Іллиной, Індіяна, Кензас, Мишиґен, Айова.

Всього було видано 218 бальотів. При підрахунку найбільшу кількість голосів в одномандатній окрузі одержав директор центру східньоевропейських досліджень, член Республіканської партії Олександер Ткачук. Всю виборчу документацію відправлено до Києва.

Американські...

(Закінчення зі стор. 1)

століття нашої ери, а розташування слідів крови і ран на руках і ногах від розпинання на хресті ясно вказують на історичність Ісуса з Назарету",— сказав професор Л.Ґарза-Вальдес.

Вчені хотіли б продовжувати дослідження плащаниці, але це є неможливою справою, бо Ватикан не тільки не погоджується дати якісь більші куски від плащаниці, але вимагає від американців повернути навіть ті, котрі вони дослідили. На думку проф. Стівена Меттінглі, який очолює катедру мокробіології Тексаського університету, Ватикан зайняв таке становище тому, що у висліді дальшого досліджування Туринської плащаниці вчені могли б достеменно сказати, до якої національности належав Ісус Христос і якого кольору була Його шкіра.

Українська громада в Томс Ривер

Наша громада в Томс Ривер не є велика, от так приблизно 150-200 родин. Родини діляться на тут роджених, тобто зі старої еміґрації, котрі прибули тут до ЗСА ще перед Першою світовою війною. Більшість з них народжені тут, в Америці. Другий наплив до нашої громади, це так звана друга еміґрація, після Другої світової війни, тоді масово відступали наші люди перед большевицькою навалою. А тепер наша громада поповнюється третім, найновішим припливом, це звичайно люди, які залишають рідний край з економічних причин. Організаційно наша громада має надзвичайно ідейних та жертвенних членів. З пожертв членів громади і за ініціятивою о. Романа Дубицького та його асистена о. Августина Молодовича збудували церкву св. Стефана в Томс Ривер. Церковця мала, але ми гордимося нею. Ми свідомі цього, що церква — це наше спасіння, котре нас тримає, як одну об'єднану програму, національно свідому та горду за наші успіхи. Наш довг (мортґедж) ще не сплачений, той тижневими датками на будівельний фонд, продажем пирогів, що часом доходить 1,200 тузинів. Цим занимається ціла громада, жінок та мужчин, добровольців під проводом Василя Чеха. За останній рік це дало прибутку понад 20,000 дол., це усе на сплату нашого довгу за наш церковний дім.

Крім цього товариство вервиці організує поїздки автобусом, дохід з яких іде на сплату церковного дому. Панство Грицаки зорганізували різдвяний обід, з якого дохід пішов на сплату довгу. Згадати тільки деяких громадян, котрі вкладають багато часу та праці в життя нашої Церкви та громади, а це: Катерина та Джордж Прове, Василь Чех, Волтер на Неля Дзюбановський, Богдан Бортник, Іван Бортник, Рузя Сінчак. За ініціятивою та поміччю о. Дубицького зорганізовано курс української мови під проводом Ількова, зорганізовано відділ у Томс Ривер.

З ініціятиви управи щедрі датки на „Вибори 98" в Україні зложили: 100 дол. — Дмитро Машера; 70 дол. — Т. А. Школяр; 50 дол. — Іван Ільків; 25 дол. — о. Роман Дубицький; по 20 дол. — Петро Юрковський, Богдан Гупаловський, Дмитро Пиріг, Андрій та Гелен Медянка, Іван Міщенко, Михайло Ющак, Михайло Гайдук, Ярослав Тимків, Михайло та Марія Гайдук, Іван Бортник; по 10 дол. — Василь Палюга, Іван Петришин, Іван Вацлавський, Павло та Анна Кальба, Петро Крутий, Анна Стоцько, Богдан Бортник, Александер Ковар, Сильвестер Петруняк, о. Августин Молодович; по 5 дол. — Волтер Дзюбановський, Леся Ґураль та Василь Чех. Усім жертводавцям велике спасибі.

Наша громада, з Божою поміччю, помало росте, і це прямо гордість бути її членом.

І. Ільків

У пам'ять ген. Т. Чупринки

За почином ветеранів УПА, організацій Українського Державницького Фронту та УККА 5-го березня ц.р. у Філядельфії відбулася св'яточна зустріч, щоби пом'янути безсмертного сина України, ген. Тараса Чупринку, головного командира УПА та голову крайового бюра ОУН і секретаріяту УГВР.

Свято відкрив коротким словом голова відділу УККА у Філядельфії Михайло Ковальчин, один із старшин і учасник Великого Рейду УПА на Захід. Він запросив виголосити доповідь автора цього допису. Доповідь була на тему „Як совєтські агенти відділу спеціяльного призначення попали на слід перебування ген. Чупринки". Ключем доповіді стала українська приповідка: „Якщо б сокира не мала дерев'яного топориська, тоби дерева не зрубала". У доповіді було з'ясовано ролю зрадників-українців, що стали топорисьКом (державної) совєтсько-московської сокири у висліджені командира.

Надзвичайно приємно було почути деклямації дітей, що виголосили вірші, присвячені ген. Чупринці у 48-му річницю його смерти. Зворушливий вірш виголосила чотирирічна Катерина Міджак. Після неї ще виступали сумівки і учениці НУРШ Наталка Леськів і Оксана Яворська.

У неділю, 8-го березня, о. Яків Мельник, філядельфійський декан, відправив Службу Божу в намірені пам'яті поляглих воїнів УПА і всіх інших військових формацій, що брали участь у боротьбі за визволення України, також відправлено за них Панахиду. Участь з прапорами взяли прапорщиці від УПА, ОУН, ООЧСУ, СУМ та Українських Американських Ветеранів.

Богдан Тодорів

У ПОНЕДІЛОК, 6-ГО КВІТНЯ, Соня Ґанді офіційно перебрала керівництво Конгресової партії в Індії, обіцяючи оживити організацію, котра впродовж останніх 40 років керувала країною. Піднесенням рук і голосними оплесками сотні делегатів Всеіндійського конгресового комітету затвердили її кандидатуру на президента конгресу теперішньої опозиційної партії. С. Ґанді, після убивства її чоловіка прем'єр-міністра Раджива Ґанді в 1991 році, жила у повному відокремленні. На публічній арені вона появилася під час кампанії недавніх виборів, а після того погодилася перебрати керівництво партії. У своїй промові С. Ґанді заявила, що партія не може більше бути „заповідником окремих груп самозбереження".

Свято в пошану Т. Шевченка в Філядельфії

„Рік-річно в березні ми святкуємо Шевченківські роковини як на українській землі, так і тут, в діяспорі. Чому саме так урочисто відзначаємо Тараса Шевченка? Бо він найбільший український поет, пробудитель українського народу в часах його найбільшого занепаду та його політичної і соціяльної неволі", — так розпочала святочну програму 21-го березня в НУРШ у Філядельфії учениця 12-ої кляси Лада Кий — ведуча і доповідач. Вона особливо зупинилась на питанні: „Чому творчість Тараса Шевченка є дуже важливою для українського народу?"

Про Шевченка, як маляра, розповіла учениця 12-ої кляси Маруся Цибрівська. Наші наймолодші з передшкілля теж віддали шану Т. Шевченкові, продеклямувавши „Привітання Шевченкові". Під диригентством учительки Уляни Залінської учні 5-ої та 3-ої кляс проспівали декілька пісень на слова Т. Шевченка. Деклямували вірші Б. Лепкого „Шевченкові дерева" та М. Дяченка „Тобі, Тарасе" учні 1-А та 1-Б кляс, Л. Храпливої „Тарас Шевченко" — учні 3-А кляси.

Дуже гарно продеклямували вірші Т. Шевченка „Розрита могила" (Лариса Городиська і Данило Бойцун, 11-та кляса) та „Учітеся, брати мої" (Ірена Прокопович, Оксана Купіґа, 11-та кляса).

Коронною точкою програми була інсценізація за твором Т. Шевченка „Гамалія". Учасниками її були всі учні 10-А кляси. Творчий задум та постановку здійснила головний режисер — учениця 10-ої кляси Лариса Гудь. Всі декорації, костюми, сцени баталії, постановку танців здійснили самі учні.

Майстерно виконали свої ролі турків Бойцун Данило (11-та кляса) та Роман Іваськів; козаків-в'язнів — Андрій Чайківський, Лариса Вандирворд, Адя Кострицька; козаків-визволителів — Стефан Цюк, Соня Ґатта, Лариса Гудь; Гамалію — Дмитро Луців.

Під супровід пісні „Закувала та сива зозуля" головний текст з чудовою дикцією читав Тарас Кулинич. Під пісню „Думка" з репертуару ансамблю „Фата моргана" інсценізація „Гамалія" закінчилась козацькими танцями вже в модерному стилі, що дуже сподобалось всім учням-глядачам. В танцях брали участь всі учні 10-ої А кляси, Данило Бойцун (11-та кляса) та соліст — Матей Коженьовський (9-та кляса).

Виконавців нагороджено щирими оплесками всіх присутніх в залі. Чудовий задум інсценізації твору Шевченка наочно показав ще одну можливість заохочення учнів до вивчення спадщини Т. Шевченка. Свято закінчилось відспіванням українського національного гимну.

Г. Клюк-Дзівак

У 39-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

ОЛЬГИ ШУСТ

яка відійшла у вічність 9-го квітня 1959 р.
відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в четвер, 9-го квітня 1998 р., о год. 6:30 рано в церкві св. Юра в Ню Йорку

Про молитви просить син ВАСИЛЬ ШУСТ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
19-го квітня 1998 р.
нашого найдорожчого, ніколи незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, СИНА і БРАТА

бл. п.

ВОЛОДИМИРА КАТРУКА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в катедрі Непорочного Зачаття у Філядельфії, Па.
19-го квітня, о год. 9:00 рано.

Просимо приятелів та знайомих згадати покійного у своїх молитвах.

Дуже сумуємо і навіки тебе будемо пам'ятати.

Дружина — АНТОНІЯ КАТРУК
син — АНДРІЙ
дочка — ВАЛЕРІЯ
батько, мати і сестра КАТРУК

Вічна пам'ять!

Молодь України

Дня 28-го березня ц. р. 111-ий Відділ у Лос Анджелесі влаштував зустріч Марти Васильців з українською громадою.

Люба Слободян представила гостю публіці і подала її короткий життєпис. М. Васильців народилась у Львові. У 1992 році закінчила Львівський Лісотехнічний Інститут. В університеті вона виявила свій організаторський хист, засновуючи Студентське Братство. Від 1989 до 1992 року вона їздила з вертепами та концертами по східній Україні для популяризації українського фольклору. Була координатором та учасницею студентських страйків непокори у Львові у підтримку голодового страйку під стінами Верховної Ради у 1990 році. У 1992 році брала участь у 1-му З'єднаному світовому конгресі студентів у Києві. 1996 року вона почала магістерську працю в Університеті Ла Салл у Філядельфії у програмі студій центральної та східної Европи. Тепер працює керівником бібліотеки в Культурно-Освітньому Центрі у Філядельфії. Є мовним редактором часопису „Америка". Виконує також працю секретарки у департаменті чужих мов Ла Салл університету. Має публікації в пресі України й Америки.

На початку своєї доповіді на тему молоді в Україні М. Васильців зазначила, що ця тема є „досить хиткою і непевною". Молодь опинилася в „допитливо-загубленому стані". Хоч вона залишилась „пульсом нації, який утримує державу в постійному русі", її свідомість є натаврована стандартами мислення ненависного їй старого совєтського режиму. Щоб віддзеркалити якнайкраще психологічну характеристику сучасної молоді України М. Васильців поділила свою тему на три частини: молодь у політиці, освіті і духовому житті.

Спершу політичні аспекти. Вже у 80-их роках молодь відчула, що надходять зміни у совєтській Україні. Швидко і з ентузіязмом вона започаткувала відродження старих традицій, відновлюючи у цей спосіб національне обличчя України. Повстали нові молодечі організації. Відновились в Україні Наукове Товариство ім. Шевченка, Пласт, СУМ, „Просвіта". Потворились мистецькі організації, наприклад, Товариство „Лева", „Гердан", „Спадщина", „Обнова". Зорганізувались організації політичного напрямку: Студентське Братство у Львові, Союз Українських Студентів, Українська Студентська Спілка у Києві, „Чорноморська Хвиля" в Одесі, Молодь Буковини в Чернівцях, Студентське Братство в Тернополі, Молодь Донбасу у Донецькому та інші організації у східній Україні, Волині, Буковині. Відважну, добре зорганізовану агітаційну політичну та просвітянську роботу вели студентські групи паралельно із Рухом по всій Україні. Такий бурхливий розвиток українського студентського руху оживив життя українських студентських організацій Росії, Молдови, Білорусі, Казахстану, Польщі, Чехії і Канади. Вершок патріотизму та політичного розуму виявили студенти під час голодової демонстрації під Верховною Радою України у 1990 році. Тоді то В.Р. керував ненажерливий монстр — Комуністична Партія.

Доповідач подала на маргінесі свої завваги щодо Олеся Донія, „нібито ініціятора і керівника проведення голодування". Вона також була розчарована дещо однобоким підбором інформації, фотографій до альбому „Студентська революція на граніті". Було б варто в ім'я історичної правди почути об'єктивну оцінку цього альбому (І. Л.).

Деталі духової атмосфери у студентській громаді, насиченої егоцентризмом, „несумісністю поглядів" і в результаті незгодою — насвітлила дуже добре М. Васильців у спробах перенести керівництво ЦеСУС з Америки в Україну. У липні 1993 року З'єднаний всеукраїнський конгрес студентів (ЗВУК) вирішив перенести ЦеСУС в Україну. По смерті голови цієї організації Ореста Васильціва (1994 рік) ЦеСУС припинив свою працю. Поволі, але послідовно, почав послаблюватись національний потенціял українського студентства. Теперішня економічна ситуація України залишає негативний слід на національній орієнтації студентства, яке є більш зацікавлене у заробітку, ніж в „утраті часу" на політичні роздумування на просвітянській праці, які не приносять їй матеріяльного прибутку. Все ж таки, молодечі організації і її основні ідеї існують. М. Васильців продовжує далі свої роздуми над духовними аспектами сучасної молоді. Помимо того, що молодь опинилася „в якомусь напів невагомому стані, спричиненому тиском навали інформації і технологій", вона розуміє свою функцію у відбудові української держави. На думку М. Васильців, молодь не погоджується із матеріяльно-провінційним, „духовно" забракованим" життям родичів, світогляд яких формувався у комуністичному „раю" — кинулась в екстрему, хоче стати „власником усіх економічних надбань". Одначе, потішаючим фактом є, що з такою „псевдо-матеріялістичною ментальністю духовість молодої української особи все ж таки збереглася. Наслідки совєтського панування закорінились у свідомості народу, але молодь творить власну інтелектуальну еліту, яка стоятиме на сторожі національних інтересів України".

Після доповіді М. Васильців віддеклямувала три короткі вірші Б. Грінченка, І. Купчинського та Б. Лепкого, які підходили до тематики доповіді.

В останній точці програми Зоряна Волос, молода поетеса, віддеклямувала декілька своїх віршів. Всі, вони ніжні і сентиментальні, відзначують глибину родинної гармонії та віддзеркалювання у простій, всім зрозумілій формі укриті закутини її душі.

М. Васильців належиться подяка за те, що у своїй доповіді кинула новий жмут світла на питання духовости сучасної молоді України, позитивні і конструктивні аспекти якої суспільство не доцінює. Психологічні процеси у молодій генерації в наслідок драстичних змін у політичному, культурному та економічному житті країни є дуже складні. Нахил до асиміляції, глобалізації і наслідування американської культури — все це є тимчасові синдроми духової розгубленості, яка з часом зникне, бо в українській молоді є природний, укритий патріотизм.

Ігор Лесик

Повідомлення Стипендійної Фундації ім. Є. Р. і Е. Р. Котурів

Багато років тому, Євген Р. і Елінор Р. Котур встановили 250,000 дол. стипендійний фонд, а опіку над ним доручено Українському Братському Союзові — основному адміністраторові цього щедрого дару. Цей фонд повинен служити українській студентській молоді, яка здобуває освіту в (названих філантропами) університетах і коледжах. Чвертьмільйоновий капітал збереже свою цілість на майбутнє. Стипендії виплачується лише з нагромаджених відсотків. Досі Стипендійна Фундація Котурів виплатила стипендії на суму 54,250 дол.

Український Братський Союз з приємністю повідомляє зацікавлених про можливості одержання стипендій зі Стипендійної Фундації Є. і Е. Котурів у цьому 1998 академічному році. Про стипендії можуть старатися аплікатни українського роду, які студіюють у названих нижче вищих школах. Студенти на першому році студій стипендії не одержують. Аплікації слід надіслати до кінця червня 1998 року.

Стипендії можуть одержати лише студенти нижченазваних університетів і коледжів: Brown University, California Institute of Technology, Carnegie Mellon, Connecticut University, Cornel University, Dartmouth College, Duke University, George Washington University (St. Louis), Harvard University, Haverford University, Johns Hopkins University, Massachusetts Institute of Technology, McGill University (Montreal, Quebec), Michigan State University, Yale, Notre Dame University, Oberlin College, Purdue University, Princeton University, Rochester University, Swarthmore College, Tulane University, University of California, (Berkely of Los Andgeles), University of Michigan, University of Pennsylvania, University of Toronto, University of Washington (Seattle), University of Wisconsin (Madison), Vanderbilt University, Williams College.

Аплікації на стипендії з Фонду Котурів можна одержати, пишучи на одну з поданих нижче адрес: Ukrainian Fraternal Association, Ivan Oleksyn, Kotur Liasion Officer, 440 Wyoming Avenue, Scranton, PA 18503-1290; tel. (717) 342-0937; Stephen M. Wichar Sr., Kotur Scholarship Coordinator, 39182 Aynesley Drive, Clinton Township, MI 48038-2718; tel.: (810) 286-6490.

Доктор медицини А. Б. Обух

Українська громада в Лос Анджелесі гордиться та вітає нову професійну силу в особі д-ра Адріяна Обуха, ортопедичного лікаря-хірурга. Уродженець Чикаго, ще дитиною зі своїми родичами та сестричкою Христею переїхав до південної Каліфорнії, де Ніна та Богдан Обух виховали його на свідомого громадянина, який ніколи не цурався свого українського походження та був гордий з нього.

Д-р Обух був членом нашої церковної громади, Пласту, танцювального гуртка та з успіхом закінчив місцеву школу українознавства. Студіював у Каліфорнійському університеті в Нортридж та вступив на медичний факультет Університету південної Каліфорнії, який з успіхом та багатьома відзначеннями закінчив та де тепер відбуває свою резидентуру. Хочеться додати, що з 510 кандидатів на резиденцію, він був одним з 10-ох, що були прийняті.

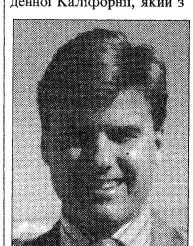
Д-р Обух та його дружина Кирстен мають двоє діточок, Катруся — 2 рочки та Христик — 9 місяців. Його сестра є теж доктором — д-р Христина Обух-Княгницька, так що родина Обухів може гордитися двома лікарями.

Ми гратулюємо подружжю Обухам за взірцевого сина та нашу нову професійну силу.

Бажаємо д-рові Обухові всього найкращого в його майбутній праці.

Родина Обухів є членами УНС.

А. Р.

Д-р А. Б. Обух

ЖИДІВСЬКІ УГРУПУВАННЯ В ЗСА мають розбіжні думки щодо посередництва Америки у зрушенні мирних переговорів на Близькому Сході. Одначе це їх зовсім не зупиняє впливати на Конгрес і намагатися переконати президента Билла Клінтона у своїй правоті, що вони дуже добре роблять своїми листами. В листі до Президента підписаного 81 сенатором і 150 конгресменами переконують його не публікувати американських пропозицій щодо зрушення згаданого застою, бо це ставить Ізраїль у незручне положення. Цього першого листа намагався використати Американсько-ізраїльський комітет публічних справ, одне з найбільш впливових лобіїстських угрупувань, що розізлило деяких конгресменів і офіційні чинники Уряду президента Б. Клінтона. Конференція президентів головних жидівських організацій відмовилась підтримати цього листа. Ще два інші листи були післані, але кожний мав іншу думку в цій справі.

У ЧЕТВЕР, 2-ГО КВІТНЯ, в місцевості Рамалляг на західньому березі ріки Йордан відбувся величавий похорон Мухяддіна аль-Шаріфа, котрого підозрівали головним техніком виробництва бомб для Гамасу, палестинської войовничої організації. Його тіло знайдено минулої неділі, 29-го березня, на передмісті Рамалляг, котре є під контролею Палестинської самоуправи, поблизу вибухлої автомашини. Гамас і деякі палестинські офіційні чинники звинувачують Ізраїль у його вбивстві. Палестинська поліція заявила, що М. Шаріф був застрілений ще перед вибухом автомашини.

Спортові вісті

Редагує Омелян Твардовський

Київський „Сокіл" здобув Чашу СЕГЛ

Вигравши три змагання підряд, останні вислідом 5:2 з клюбом „Німан", Білорусія, київський гокейовий клюб „Сокіл" здобув звання чемпіона Східньоевропейської гокейової ліги на сезон 1997–98.

Київське „Динамо" — „Чорноморець" Одеса — 1:0

Єдиного голя в цій зустрічі здобув Ребров. Після 17-ти рунд змагань за чемпіонат вищої Професійної Футбольної Ліги України в показнику табелі ігор веде донецький „Шахтар", маючи досі на своєму конті 40 точок. Дальші місця в першій десятці, на усіх 16, займають:

2. Київське „Динамо — 37 точок
3. Дніпропетровський „Дніпро" — 37 точок
4. Полтавська „Ворскла" — 34 точок
5. Львівські „Карпати" — 31 точок
6. Тернопільська „Нива" — 29 точок
7. Донецький „Металюрг" — 21 точок
8. ЦСКА (Армія) —19 точок
9. „Кривбас" Кривий Ріг —19 точок
10. „Таврія" Симферопіль — 18 точок

Дальші місця займають: „Прикарпаття" Івано-Франківське (18), „Чорноморець" Одеса (18), „Металюрг" Запоріжжя (17), „Зірка" Кіровоград (17), „Металюрг" Маріюпіль (15), „Торпедо" Запоріжжя (6).

Подав **О. Твардовський**

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ

Редакційні вістки про громадські імпрези будуть поміщені у „Свободі" **тільки після появи платних оголошень** у щоденнику або „Українському Тижневику".

Редакція „Свободи"